

Stanovisko Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva práce a sociálních věcí k zajištění pracovnělékařských služeb v souladu s přechodným ustanovením § 98 odst. 1 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách

Dnem **1. 4. 2012** nabývá účinnosti zákon č. **373/2011 Sb.**, o specifických zdravotních službách. Hlava IV zákona nově upravuje kromě jiného **posudkovou péči, lékařské posudky, pracovnělékařské služby a posuzování nemocí z povolání.**

S ohledem na rozsah nové právní úpravy pracovnělékařských služeb, včetně nově stanovených podmínek, a krátkost legisvakantní lhůty, je pro jejich zajištění a poskytování v uvedeném zákoně vymezeno přechodné ustanovení § 98 odst. 1, které stanoví „časový“ prostor pro uvedení pracovnělékařských služeb do souladu se zákonem. Zákon v § 98 výslovně stanoví, že pracovnělékařské služby lze poskytovat podle dosavadních právních předpisů upravujících poskytování závodní preventivní péče nejdéle po dobu 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona tj. do **1.4.2013**.

Ustanovení § 98 odst. 1 tak umožňuje, aby zaměstnavatel, který zajišťuje pracovnělékařské služby pro své zaměstnance, nebo poskytovatel pracovnělékařských služeb, měl dostatek času zajistit pracovnělékařské služby v mezích ustanovení § 53 až 59, s výjimkou § 58 (přechodné období neplatí pro povinnost úhrady pracovnělékařských služeb podle § 58; tato povinnost vzniká pro zaměstnavatele dnem nabytí účinnosti zákona, tj. 1. 4. 2012).

Mezi nově stanovené podmínky patří zejména povinnost zajistit pracovnělékařské služby na základě **písemné smlouvy**, povinnost zaměstnavatelů při odeslání zaměstnance k pracovnělékařské prohlídce vybavit jej **žádostí obsahující údaje o druhu práce, režimu práce a pracovních podmínkách**, ke kterým je posouzení zaměstnance požadováno, odeslat zaměstnance na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, pokud o to zaměstnanec požádá, nebo povinnost poskytovatele pracovnělékařských služeb vykonávat pravidelný dohled na pracovištích zaměstnavatele a nad pracemi vykonávanými zaměstnanci, vést dokumentaci o pracovnělékařských službách prováděných pro zaměstnavatele, nebo povinnost osob ucházejících se o zaměstnání podrobit se před vznikem pracovněprávního nebo obdobného vztahu **vstupní lékařské prohlídce**.

Dobu jednoho roku od účinnosti zákona lze považovat za postačující jak pro úpravu dosavadních, popř. nově vznikajících právních vztahů k zajištění pracovnělékařských služeb, tak pro úpravu organizace poskytování daných služeb. V uvedeném období lze tedy péči o zaměstnance zajišťovat jako závodní preventivní péči podle dosavadních právních předpisů.

Přechodné období podle § 98 odst. 1, jak vyplývá z výše uvedeného, platí i pro ustanovení § 59. To znamená, že i pro tuto součást pracovnělékařských služeb, do níž náleží vstupní lékařské prohlídky, lze v rámci přechodného období použít dosavadní právní úpravu.

Z hlediska zákoníku práce je třeba vycházet z jeho § 32, podle kterého v případech stanovených zvláštním právním předpisem je zaměstnavatel povinen zajistit, aby se fyzická osoba před uzavřením pracovní smlouvy podrobila vstupní lékařské prohlídce. Na základě **§ 77 odst. 2** zákoníku práce se na zaměstnance činné na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr vztahují všechna ustanovení zákoníku práce, která upravují povinnosti zaměstnavatelů a práva a povinnosti zaměstnanců v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Proto se i na tyto zaměstnance vztahuje **§ 103 odst. 1 písm. a) zákoníku práce**, podle něhož je zaměstnavatel povinen nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by **neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti**. Na základě uvedených skutečností je na zaměstnavateli, aby po dobu přechodného období s ohledem na dosavadní právní předpisy rozhodl o nutnosti zajistit vstupní lékařskou prohlídku pro své zaměstnance.

Ministerstvo zdravotnictví Palackého nám. 4 128 01 Praha 2